

บทที่๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการดำเนินชีวิตของมนุษย์มักเกี่ยวข้องกับกามคุณ^๑ ในทุกวัน ติดอยู่กับ รูป รส กลิ่น เสียง สัมผัสต่างๆที่ชอบที่พอใจ บวกกับปัจจุบันมีเทคโนโลยีใหม่ๆ สิ่งอำนวยความสะดวกมากมาย ทำให้มนุษย์เราดำรงชีวิตแบบเสพสุขจนเกินพอดี ขวนขวายทำทุกอย่างเพื่อความสุขความสบายของตนเอง เพราะทุกคนก็ล้วนแต่รักความสบายรักความสุข เกลียดความทุกข์ด้วยกันทั้งนั้น ไม่ได้มองถึงโทษของกามหรือผลร้ายที่จะตามมา เมื่อเกิดปัญหาที่เสียใจภายหลัง และปัญหากวนเวียนอยู่ซ้ำแล้วซ้ำเล่าเพราะเราติดอยู่กับรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัสที่เราชอบใจ โหลไปกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป ที่มีความต้องการมากกว่าปัจจัย ๔ จึงทำให้อยู่ในวังวนความทุกข์เดิมๆไม่พ้นเสียที

คำว่า “กาม” นั้นไม่ได้มีความหมายในทางชั่วร้าย หรือทางเพศเท่านั้น กาม หมายถึง ความใคร่ ความอยาก ความปรารถนา สิ่งที่น่าปรารถนา น่าใคร่^๒ เป็นไปได้ทั้งในฝ่ายกุศลและในฝ่ายอกุศล^๓ กามนั้นมีความสุขก็จริง แต่ก็มีโทษเหมือนกัน แต่ที่คนเรายังติดอยู่ในกามคุณนั้นเพราะนึกถึงแต่ความพอใจสุขใจที่ได้รับ มันเป็นความรู้สึกสุขที่มาก่อนความทุกข์หรือความเสียใจ จึงเลือกที่จะเสพสุขในกามคุณอยู่เรื่อยๆ ทั้งที่จริงแล้วมันไม่ใช่ความสุขที่แท้จริง พระพุทธเจ้าในสมัยเมื่อยังทรงครองเพศฆราวาสอยู่นั้นพระองค์ก็ยังทรงติดอยู่ในกามเช่นกัน คือติดอยู่ในรูป เสียง กลิ่น รสและสัมผัสที่น่าใคร่ น่าปรารถนา น่าพอใจ แต่เมื่อพระองค์ได้ทรงทอดพระเนตรเห็นเทวทูตทั้ง ๔ คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และสมณะ ก็ทำให้พระองค์ได้ทรงทราบว่ ในที่สุดพระองค์ก็ต้องแก่ ต้องเจ็บ และต้องตาย จึงต้องหาทางออกเหมือนกับสมณะนักบวช ที่จะต้องสลัดตนออกจากกามไปให้ได้ เพราะการติดอยู่ในบ่วงของมารคือติดอยู่ในกามนั้น แม้จะเป็นความสุขแต่เป็นความสุขที่มีทุกข์เจือปนอยู่มาก^๔

พระพุทธเจ้าได้ทรงอุปมาโทษของกาม ๑๐ ประการไว้ในคัมภีร์ปัญจกนิบาต อังคุตตรนิกาย ดังนี้ “กามทั้งหลายเปรียบเหมือนโครงร่างกระดูก มีทุกข์มาก มีความคับแค้นมาก มีโทษยิ่งใหญ่มาก กามทั้งหลายเปรียบเหมือนชิ้นเนื้อ มีทุกข์มาก มีความคับแค้นมาก มีโทษยิ่งใหญ่มาก กามทั้งหลายเปรียบเหมือนคบเพลิงหยว้า มีทุกข์มาก มีความคับแค้นมาก มีโทษยิ่งใหญ่มาก กามทั้งหลายเปรียบเหมือนหลุมถ่านเพลิง มีทุกข์มาก มีความคับแค้นมาก มีโทษยิ่งใหญ่มาก กามทั้งหลายเปรียบ

^๑ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์, พิมพ์ครั้งที่๑๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๑๖.

^๒ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕.

^๓ พระธรรมวิสุทธิกวี (พิจิตร ฐิตวณฺโณ), อนุพุทธิกถาที่ปณี ภาค ๔ โทษของกาม, พิมพ์ครั้งที่๔, (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, ๒๕๔๗), หน้า ๑๐.

^๔ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๘.

เหมือนความฝัน มีทุกข์มาก มีความคับแค้นมาก มีโทษยิ่งใหญ่ กามทั้งหลายเปรียบเหมือนของที่เยี่ยมมา มีทุกข์มาก มีความคับแค้นมาก มีโทษยิ่งใหญ่ กามทั้งหลายเปรียบเหมือนผลไม้ค้ำตัน มีทุกข์มาก มีความคับแค้นมาก มีโทษยิ่งใหญ่ กามทั้งหลายเปรียบเหมือนเชียงหั้นเนื้อ มีทุกข์มาก มีความคับแค้นมาก มีโทษยิ่งใหญ่ กามทั้งหลายเปรียบเหมือนหอกหลาว มีทุกข์มาก มีความคับแค้นมาก มีโทษยิ่งใหญ่ กามทั้งหลายเปรียบเหมือนห้วง มีทุกข์มาก มีความคับแค้นมาก มีโทษยิ่งใหญ่”^๕ ยกตัวอย่างอุปมาข้อแรก ที่ว่ากามทั้งหลายเปรียบเหมือนโครงร่างกระดูก เช่นกระดูกหมู หรือกระดูกไก่ ที่เอาเนื้อออกไปแล้ว ก็เหลือเศษเนื้อที่ติดอยู่นิดหน่อย เวลาที่สุนัขแทะกินถึงแม้ว่าจะไม่ได้อิ่มท้องแต่ก็อร่อยกับเศษเนื้อเล็กน้อยที่ติดกับกระดูก เฝ้าแทะเฝ้ากัด ห่วงไว้ไม่ให้ใครแย่ง ไม่ให้ใครเข้าใกล้ ทั่วๆที่เป็นแค่กระดูกมีเศษเนื้อติดอยู่นิดเดียวเท่านั้น ไม่น่าจะอึดหรืออร่อยมากมาย ก็เหมือนกับกามที่มีความสุขอยู่นิดหน่อยเท่านั้น

โทษของกามหรือกามาทินพ^๖ เป็นข้อธรรมลำดับที่ ๔ ในอนุปพิกกา คือเทศนาที่แสดงไปโดยลำดับ เพื่อพอกอธยาศัยของสัตว์ให้หมดจดเป็นขั้นๆ จากง่ายไปหายาก เพื่อเตรียมจิตของผู้ฟังให้พร้อมที่จะรับฟังอริยสัจ คือ ๑. ทานกถา พรรณนาทาน ๒. สีลกถา พรรณนาศีล ๓. สัคคกถา พรรณนาสวรรค์ คือ ความสุขที่พรังพร้อมด้วยกาม ๔. กามาทินวกถา พรรณนาโทษของกาม ๕. เนกขัมมานิสังสกถา พรรณนาอานิสงค์แห่งการออกจากกาม^๗ ซึ่งในการแสดงพระธรรมเทศนาของพระพุทธเจ้าที่จะให้บุคคลนั้นหลุดพ้นจากความทุกข์ พบความสุขที่แท้จริงคือพระนิพพาน ซึ่งหมายถึง การดับกิเลสและกองทุกข์ เป็นโลกุตตรธรรม และเป็นจุดหมายสูงสุดในพระพุทธศาสนา^๘ โดยมากท่านจะแสดงอนุปพิกาก่อนที่จะแสดงพระธรรมเทศนาเรื่องอริยสัจ ๔ เปรียบเหมือนเป็นการเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้ฟัง

ถึงแม้ว่าการดำเนินชีวิตในสังคมปัจจุบันอาจจะดูเป็นเรื่องยากต่อการละเลิกกามคุณ และทำให้ยิ่งห่างไกลจากความหลุดพ้นความทุกข์สู่พระนิพพาน แต่ถ้าหากว่าเราไม่ตระหนักถึงโทษของกามเลย ก็จะทำให้ล้าลึงอยู่กับความสุขชั่วคราว ใช้ชีวิตอย่างไรستی เสพสุขอย่างเกินพอดี อยากมีอยากได้ทุกอย่างที่พอใจ จนต้องเบียดเบียนทั้งตัวเองและผู้อื่น ซึ่งอาจจะส่งผลกระทบมากมายจนขยายเป็นปัญหาสังคม เราอาจจะเลี่ยงกามไม่ได้ทั้งหมด แต่ถ้าเรารู้ถึงโทษของมัน อย่างน้อยเราก็จะมีสติมากขึ้น มีเกราะป้องกันจิตใจของเรา รู้จักเลือกที่จะปฏิบัติในสิ่งที่ควร รวมถึงสามารถแนะนำผู้อื่นให้รู้ถึงโทษของกาม และทางที่จะหลีกเลี่ยงได้

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องกามาทินวกถาเพื่อให้ทราบคุณ โทษของกาม และการออกจากกาม เพื่อนำไปสู่แนวทางที่เราจะอยู่กับกามอย่างรู้เท่าทันได้อย่างไร

^๕ อจ. ปญจก. (ไทย) ๒๒/๗๖/๑๓๔.

^๖ พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต), **พจนานุกรมพุทธศาสน์ ฉบับประมวลศัพท์**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๒, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๑๖.

^๗ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔๙๑.

^๘ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๖๖.

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ๑.๒.๑ เพื่อศึกษาเรื่องกามที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา
- ๑.๒.๒ เพื่อศึกษาคุณ โทษ และทางออกจากกาม
- ๑.๒.๓ เพื่อศึกษาวิเคราะห์คุณ โทษ และทางออกจากกามตามทัศนะของนักวิชาการทางพระพุทธศาสนา

๑.๓ ปัญหาที่ต้องการทราบ

- ๑.๓.๑ กามที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเป็นอย่างไร?
- ๑.๓.๒ คุณ โทษ และทางออกจากกามเป็นอย่างไร?
- ๑.๓.๓ ทัศนะของนักวิชาการทางพระพุทธศาสนา เกี่ยวกับคุณ โทษ และทางออกจากกามเป็นอย่างไร?

๑.๔ ขอบเขตการวิจัย

๔.๑.๑ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยจะศึกษาถึงความหมาย ชนิดของกามที่ให้ทั้งคุณและโทษ วิธีการยับยั้งกาม กามาทิณวกถาซึ่งเป็นหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าตรัสไว้ในกระบวนการของอนุปพพิกขา พร้อมกันนี้ผู้วิจัยจะศึกษาหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับกาม และจะวิเคราะห์หลักกามาทิณวกถาที่ปรากฏในคัมภีร์พระพุทธศาสนา

๔.๑.๒ ขอบเขตด้านเอกสาร

ผู้วิจัยจะศึกษาจากคัมภีร์พระไตรปิฎก อรรถกถา ฎีกา และหนังสือ ตำราที่เกี่ยวข้องกับกามาทิณวกถา

๔.๑.๓ ขอบเขตด้านประชากร

ผู้วิจัยจะสัมภาษณ์นักวิชาการทางพระพุทธศาสนา ดังนี้

- ๑) พระศรีคัมภีร์ญาณ,รศ.ดร. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ๒) พระมหาหรรษา ธมฺมหาโส (นิตฺยบุญญากร) ,รศ.ดร. ผู้อำนวยการสถาบันภาษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ๓) พระมหาสุทิตย์ อาภาโร (อบอุ่น) , ดร. ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
- ๔) พระมหาวุฒิชัย วชิรเมธี (บุญถึง) ผู้อำนวยการสถาบันวิมุตตยาลัย

- ๕) ศาสตราจารย์พิเศษ จำนงค์ ทองประเสริฐ ราชบัณฑิต
 ๖) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยโท ดร.บรรจบ บรรณรุจิ อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัย
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๗) รองศาสตราจารย์ ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 ๘) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รังษี สุหนต์ อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๑.๕ คำจำกัดความของศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

- ๑.๕.๑ กาม หมายถึง ความใคร่ ความปรารถนา ความรัก ความชอบ สิ่งที่น่าพอใจ
 ๑.๕.๒ กามาทีนวกถา หมายถึง โทษของกาม ทั้งวัตถุกามและกิเลสกาม
 ๑.๕.๓ กามคุณ หมายถึง ข้อดี หรือส่วนที่ดีของกาม
 ๑.๕.๔ อนุพุพพิกา ธรรมที่เป็นลำดับขั้น ธรรมที่แสดงเพื่อปรับจิตใจของผู้ฟังให้น้อมรับ
 อริยสัจ๔
 ๑.๕.๕ กามฉันทะ หมายถึง ความพอใจในกาม

๑.๖ ทบทวนเอกสารและรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ก.เอกสาร

๑. พระธรรมวิสุทธิกวี (พิจิตร ฐิตวณฺโณ)^๙ ได้กล่าวถึงกามคุณในหนังสือ “อนุพุพพิกาที่ปนี ภาค๔ โทษของกาม” ว่า เราทั้งหลายผู้เป็นปุถุชนโดยทั่วไปมักตกอยู่ในกามคุณ คือตกอยู่ในอำนาจของรูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัส ที่น่าใคร่น่าพอใจ จึงตกอยู่ในบ่วงของมาร คือ พญามารดักบ่วงเอาไว้ ทำให้เราต้องติดบ่วงของมัน มารในที่นั้นคือกิเลสที่ใช้กามคุณเป็นบ่วงดักเอาไว้ ให้เราต้องไปติดบ่วงของมัน กามคุณทั้ง๕นี้เป็นเหยื่อล่อของมาร เหมือนกับเหยื่อที่เบ็ดเกี่ยวเอาไว้ ซึ่ง ปลาต้องการกินเหยื่อ เมื่อจับเข้าไปในที่สุดก็ติดเบ็ด มนุษย์เราเป็นอันมากก็เหมือนกัน ต้องติดเบ็ดหรือ ติดบ่วงอันเป็นเครื่องดักของมาร อีกประการหนึ่ง กามคุณทั้ง ๕ นี้ ท่านเปรียบเหมือนอาหารที่เจือ ด้วยยาพิษ อันอาหารที่เจือด้วยยาพิษนั้น ถ้าใครบริโภคเข้าไปก็เกิดอันตรายถึงตายได้ กามคุณทั้ง๕นี้ เหมือนกัน เหตุที่เกิดการทะเลาะเบาะแว้ง แย่งชิง ฆ่าฟัน ปล้นสะดม แก่งแย่งแข่งดีกัน ส่วนใหญ่ก็ เพราะแย่งกามคุณกันนั่นเอง มนุษย์จึงเดือดร้อนเป็นอันมาก

^๙ พระธรรมวิสุทธิกวี (พิจิตร ฐิตวณฺโณ), อนุพุพพิกาที่ปนี ภาค๔ โทษของกาม, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, ๒๕๔๗), หน้า ๖-๙.

เพราะฉะนั้น เราทั้งหลายเมื่อต้องการความสุขที่แท้จริงแล้ว ก็อย่ามัวติดอยู่ในความสุขเพียงกามคุณทั้ง ๕ นี้ เพราะมีทุกข์เจือปนอยู่มาก แต่เราควรมุ่งไปสู่ความสุขที่แท้จริง ที่สูงขึ้น ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งไม่มีความทุกข์เจือปน คือ นิรามิสสุข อันเป็นความสุขที่เยือกเย็นและสงบ

๒. ศิลปาโล^{๑๐} ได้กล่าวถึงความหมายของกามในหนังสือเรื่อง “กามโลกีย์” ว่า กามเป็นความอยากอันเนื่องกับช่องทางรับรู้ของจิต(เรียกว่าอายตนะภายใน)ทั้งหก ได้แก่ ตา หู จมูก ลิ้น กาย และใจ เมื่อตาได้เห็นรูปสวย หูได้ยินเสียงไพเราะ จมูกดมกลิ่นหอม ลิ้นชิมรสอร่อย กายสัมผัสความอ่อนนุ่ม หรือใจคิดถึงเรื่องที่ชอบ อารมณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อจิตหน่วงเหนี่ยวรูป เสียง กลิ่น รส สัมผัสทางกาย และสัมผัสทางใจ เหล่านี้คือกาม กามเป็นความรู้สึกยึดถือหรือพัวพัน กระตุ้นการกระทำทางใจ วาจา และกายให้คล้อยไปตามอารมณ์นั้นๆ มีการเสวยสุขเพราะการกระทำเหล่านั้น กามจึงดำเนินไปตามเหตุปัจจัย เป็นนามธรรม และเป็นเรื่องของจิตปรุงแต่ง เพราะกามคือความรู้สึกใครต่ออารมณ์ที่น่ารักน่าพอใจทางตา หู จมูก ลิ้น กายหรือใจ กามจึงเกี่ยวข้องกับอุปาทาน(ความยึดมั่นถือมั่น) ภพ (ภาวะแห่งชีวิต)ชาติ(การเกิด) ตลอดจนมรณะ(การตาย) พุทธต่างๆก็คือที่ได้มีกาม ที่นั้นมีการเกิด กามผูกพันจิตไว้ด้วยสังสารวัฏ(วงล้อการเวียนว่ายตายเกิด) ถ้ามนุษย์คนใดปรารถนาความหลุดพ้นจากสังสารวัฏ กามย่อมถูกมองเป็นอุปสรรค แต่ถ้ามนุษย์คนใดไม่ปรารถนาถึงเพียงนั้น ยังต้องการหล่อเลี้ยงภาวะที่ดีของตนในสังสารวัฏ กามจะเป็นเรื่องที่ยอมรับได้ในระดับหนึ่ง เพราะมีทั้งคุณและโทษไม่ถึงกับเลวร้ายเสียหมด

และก็เพราะที่ได้มีกาม ที่นั้นมีการเกิด ทำให้กามในความหมายแคบไปถึงเรื่องของ การดำรงชีวิต กามถูกมองว่าเป็นอารมณ์พลัดเปลี่ยนที่ผูกอยู่กับความเจ็บปวดในกระบวนการสืบพันธุ์ได้ ถ้าไม่มีอารมณ์อันนี้การสืบพันธุ์ก็อาจไม่ใช่เรื่องน่ายินดี แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นกามไม่จำเป็นต้องจบที่การสืบพันธุ์สำเร็จเสมอไป กามเป็นเพียงอารมณ์ที่ประกอบอยู่กับการสืบพันธุ์เท่านั้น มักเป็นความพึงพอใจในรูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัสดังว่า ในขณะที่การสืบพันธุ์เป็นอำนาจของความอยากที่จะสืบต่อตัวตนอันมั่นคงถาวร(เรียกว่าภวตัณหา) กามกับภวตัณหาก่อให้เกิดชีวิต และชีวิตเหล่านั้นก็แสดงสังสารวัฏไม่จบสิ้น นี่เองเป็นความน่าเบื่อของกามที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับเหล่าอริยบุคคลหยั่งเห็น

๓. พร รัตนสุวรรณ^{๑๑} ได้กล่าวถึงกามฉันทะในหนังสือ “สมาธิและวิปัสสนาในชีวิตประจำวัน เล่ม ๓ วิธีคลายกามฉันทะ” ว่า กิเลสอันหนึ่งที่มีคุณและโทษมาก ก็คือ กามฉันทะ ซึ่งแปลว่าความพอใจในกาม และกามในคำนี้ก็ไม่ได้หมายความว่าความแต่เพียงในเรื่องเกี่ยวกับความใคร่หรือความกำหนดในทางเพศเท่านั้น คำว่ากามมีความหมายกว้าง คือหมายถึงรูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัสต่างๆที่เราพอใจใคร่ยินดีปรารถนาอยากได้ โดยนัยนี้ ความพอใจเรื่องอาหาร ที่อยู่ เครื่องนุ่งห่ม ของเล่น หรือชื่อเสียง หรืออะไรก็ตามที่เราพอใจก็เรียกว่ากามทั้งสิ้น เพราะฉะนั้นโปรดทำความเข้าใจ

^{๑๐} ศิลปาโล, กามโลกีย์, พิมพ์ครั้งที่๑, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด มหาชน, ๒๕๕๐), หน้า ๒๐-๒๒.

^{๑๑} พร รัตนสุวรรณ, สมาธิและวิปัสสนาในชีวิตประจำวัน เล่ม ๓, พิมพ์ครั้งที่๕, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิญญูณ, ๒๕๓๖), หน้า๑-๔.

ให้ดีกว่า คำว่ากามฉันทะ มีความหมายกว้างมาก และเป็นเรื่องที่เราจะต้องศึกษากันให้ละเอียด จึงจะ
 กล่อมเกลากิเลสอันนี้ได้และเอามาใช้แต่ในทางที่มีประโยชน์ได้

อนึ่ง ควรจะรู้ไว้ก่อนว่า เรื่องกามฉันทะเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์สำหรับมนุษย์ปุถุชน
 โดยทั่วไปและเป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับร่างกายอย่างใกล้ชิด มันคล้ายกับความหิว ซึ่งเราได้เห็นแล้วว่า
 ความหิวเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับร่างกาย เพราะความหิวหมายถึงอาหารในร่างกายมีไม่พอกับความ
 จำเป็น ความหิวก็คือสัญญาณที่เตือนให้รู้ว่า ขณะนี้อาหารไม่มีแล้วจะต้องหาอาหารมาให้อาหารใหม่
 ถ้าไม่เช่นนั้นแล้วร่างกายก็จะมีชีวิตอยู่ไม่ได้ ตัวกามฉันทะก็เหมือนกัน กิเลสอันนี้จะไต่หากที่สุดก็
 เพราะมันเป็นตัวการสำคัญที่ทำให้คนเราเกิดมา ตลอดทั้งความเป็นไปและการสืบต่อของร่างกาย ก็
 ขึ้นอยู่กับกิเลสอันนี้ トラบใดที่คนเรายังมีความรู้สึกรักชีวิตหรือรักร่างกายรักตัวตนอันนี้อย่างเหนียว
 แน่น ยังต้องการมีชีวิตอยู่เสมอ กามฉันทะจะละไม่ได้ นอกจากจะพยายามกล่อมเกล่าเพื่อให้ดีขึ้น
 เท่านั้น

๔. พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต)^{๑๒} ได้กล่าวถึงการเสวยกามสุขในหนังสือ “พุทธธรรม”
 ว่า เมื่อใจคนฝึกฝนหมั่นครุ่นอยู่กับกามและการเสพเสวยต่างๆ ฉันทะในการทำหน้าที่การงานก็
 เป็นไปได้ยาก ทำให้ขาดความตั้งใจในการทำงาน ไม่มีสมาธิ รอคอยจ้องเวลาที่จะไปหาสิ่งเสพเสวย
 ทำกิจต่างๆ เพื่อมุ่งเอากามในรูปของผลประโยชน์ต่างๆ การทำงานเพื่อผลสำเร็จของงานเพื่อความดี
 เลิศของงานจะเสื่อมหาย มีแต่การทำงานให้พอเสร็จ หรือพอให้เห็นว่าเสร็จ ตลอดจนการที่จะกามโดย
 ทางลัดที่ไม่ต้องทำงาน เป็นทางมาของการทุจริตและอาชญากรรมต่างๆ เมื่อใจโน้มไปในทางที่จะ
 มองเห็นกันเป็นเหยื่อหรือเป็นผู้แข่งแย่ง ครุ่นใฝ่อยู่กับการแสวงหาสิ่งเสพเสวยและห่วงแหนปกป้อง
 กามที่ส่วนตนจะได้หรือที่เป็นของตน ความหวาดระแวงริษยาข่มเหงกันก็เป็นไปได้มาก ในสภาพ
 เช่นนั้น โอกาสที่มนุษย์จะรู้จักปิติสุขอย่างปรารถนา แม้แต่เพียงความสุขอย่างง่าย ๆ เช่น ความซาบซึ้งใน
 ไม้ตรีจิตมิตรภาพและน้ำใจเมตตาต่อกัน การได้รับความอัมเอบสดชื่นเบิกบานเยือกเย็นใจในบรรยากาศ
 สงบร่มรื่นด้วยจิตที่เปิดออกรับรู้ความงามของธรรมชาติ เป็นต้น ก็หาได้ยาก แม้แต่กามสุขชนิดที่
 ซาบซึ้งชุ่มเย็นด้วยมีคุณค่าทางจิตใจประกอบ คนก็แทบจะไม่รู้จัก เมื่อปราศจากความสุขอย่างสงบฉ่ำ
 เย็นเช่นนี้แล้ว สุขภาพจิตของมนุษย์ก็ตกอยู่ในอันตราย เพราะความสุขแบบกามตัณหาล้วนๆ ที่เรา
 ร้อนรนปราศจากปราณีตรสแห่งคุณค่าทางจิต เช่น ความรักความเห็นใจความเอ็นดูเอื้อเฟื้อ เป็น
 ต้น ย่อมไม่ช่วยแก้ทุกข์แห่งสุขภาพจิต คนสองฝ่ายเข้ามาหากันหรือเข้ามาเสพเสวยกัน เพราะกามเป็น
 เหตุ ต่างก็มุ่งจะเอาจากกันเท่านั้น เป็นความสุขที่มาพร้อมกับการสูญเสียสุขภาพจิตมากกว่า

๕. พระอาจารย์มิตซูโอะ คเวสโก^{๑๓} กล่าวถึงกามคุณ ๕ ในหนังสือ “สันโดษ...เคล็ดลับ
 ของความสุข” ว่า สิ่งที่คนเรามักจะไม่สันโดษ สิ่งที่คนเรามักแสวงหาอย่างไม่รู้จักพอ ไม่รู้จักประมาณ
 ได้แก่ อำนาจ ยศ ตำแหน่ง ทรัพย์สินสมบัติ กามคุณ ๕ อาหาร... กามคุณ ๕ หมายถึง สิ่งที่น่าปรารถนา

^{๑๒} พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), **พุทธธรรม ฉบับปรับปรุงและขยายความ**, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๖), หน้า ๕๖๒.

^{๑๓} พระมิตซูโอะ คเวสโก, **สันโดษ...เคล็ดลับของความสุข**, พิมพ์ครั้งที่ ๓๗, (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิมาชา โคตมี, ๒๕๕๓), หน้า ๓๑.

น่าพอใจ มี๕อย่างคือ รูป เสียง กลิ่น รส และสัมผัสทางกาย ความติดใจในกามคุณเป็นเหตุให้จิตใจฟุ้งซ่าน ทำให้คนเราต้องดิ้นรนแสวงหาเงินทองเพื่อให้ได้มาซึ่งความสุขจากกามคุณ ความไม่รู้จักพอในกามคุณ มักก่อให้เกิดปัญหาในชีวิตครอบครัวและสังคม เช่น เมื่อไม่สันโดษในทรัพย์สินที่ตนมี ก็ทำให้เกิดความโลภไปลักขโมยเขา เมื่อไม่สันโดษในความเป็นคู่ครองกันแล้ว ก็นอกใจกัน แย่งแฟนกัน ความพอใจในกามคุณสำหรับมนุษย์เราจึงต้องอยู่ในกรอบของศีลธรรม ไม่เบียดเบียนตนเอง และไม่เบียดเบียนผู้อื่น ไม่เช่นนั้นกามคุณก็จะกลายเป็นโทษ

ข.งานวิจัยและวิทยานิพนธ์

๑. พระมหาปัญญา ขยปญโญ (ดาบพลหาญ)^{๑๔} กล่าวถึงกามและกามะสมุจฉาจารในวิทยานิพนธ์เรื่อง “กามะสมุจฉาจาร กับปัญหาจริยธรรมในสังคมปัจจุบัน” ว่า มูลเหตุของกามและกามะสมุจฉาจารนั้นส่วนหนึ่งมาจากสังคมแบบวัตถุนิยม ที่มีส่วนทำให้เกิดความเจริญในกิเลสและกามะสมุจฉาจาร จะเห็นได้จากพฤติกรรมของบุคคลในสังคมที่แก่งแย่งต่อสู้กันเพื่อให้ได้ซึ่งวัตถุ กามะสมุจฉาจารของตนเองอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ส่วนด้านพฤติกรรมทางเพศสัมพันธ์นั้น ก็จะส่งผลให้เป็นปัญหาทางจริยธรรมต่อไป คือการประพฤติดิตศีลข้อกามะสมุจฉาจาร

๒. พระครูปลัดจกักรินทร์ อุตตโม (ปันแสง)^{๑๕} กล่าวถึงลักษณะของกามสุขัลลิกานุโยคในวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบกามสุขัลลิกานุโยคกับการบริโศคนิยมในสังคมไทย” ว่า ด้านพฤติกรรมของกามสุขัลลิกานุโยค เป็นพฤติกรรมการบริโศคของมนุษย์ที่เป็นการบริโศคที่เกินความต้องการของร่างกายถือได้ว่าเป็นการประพฤติด้อยหย่อน หรือประกอบตนหมกมุ่นอยู่ในกามทั้ง๕ ได้แก่ รูป รส กลิ่น เสียง โสภณูปะ อันน่าปรารถนา น่าใคร่ น่าพอใจ และมีทัศนคติที่ใฝ่เสพมากกว่าใฝ่ผลิต ความสุขต้องได้มาจากการเสพ ยิ่งเสพมากเท่าไรยิ่งสุขมากเท่านั้น โดยได้รับอิทธิพลจากปัจจัยภายนอก คือ รูป รส กลิ่น เสียง โสภณูปะ เป็นสิ่งกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมออก จึงมีการแสวงหาเพื่อตอบสนองความต้องการของตน ด้วยทางถูกบ้างผิดบ้าง จนได้สิ่งเหล่านั้นมาไว้ในครอบครอง แต่ก็ต้องเป็นทุกข์ด้วยการรักษา การเสื่อมสลายหรือแตกดับไปของสิ่งเหล่านั้น

ดังนั้น กามคุณทั้ง๕นั้น จะมีอิทธิพลต่อกามสุขัลลิกานุโยคในด้านพฤติกรรมที่แสดงออกด้านจิตใจของบุคคลได้ก็ต่อเมื่อบุคคลไปยอมรับ ไปกำหนด ไปสร้างเงื่อนไขว่า รูปนั้นน่าใคร่ น่าปรารถนา น่าพอใจ คือกำหนดว่า รูปสวย รสอร่อย กลิ่นหอม โสภณูปะนั้นน่าจับต้อง กิเลสก็เกิดขึ้น แต่ถ้าไม่กำหนด คือ เฉยๆ สิ่งเหล่านั้นก็จะอยู่ของมันเฉยๆ

^{๑๔} พระมหาปัญญา ขยปญโญ (ดาบพลหาญ), “กามะสมุจฉาจาร กับปัญหาจริยธรรมในสังคมปัจจุบัน”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๓๖.

^{๑๕} พระครูปลัดจกักรินทร์ อุตตโม (ปันแสง), “การศึกษาเปรียบเทียบกามสุขัลลิกานุโยคกับการบริโศคนิยมในสังคมไทย”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๔๘.

๓. พระมหาธีรพัฒน์ ธีรพจนโน (คนไว)^{๑๖} ได้ศึกษาเรื่อง “มโนทัศน์เรื่องกามในพุทธปรัชญาเถรวาท” จากการศึกษาพบว่า พุทธปรัชญาเถรวาท ถือว่า กามนั้นให้วิบากหรือผลกระทบได้ ๒ แฉ่ง คือให้ทั้งแง่บวกและแง่ลบ ซึ่งผลกระทบทั้ง ๒ แฉ่งนั้น แม้บรรพชิตในพระพุทธศาสนาเองก็ได้รับแจกเช่นเดียวกับฆราวาส ขึ้นอยู่กับการบริโภคคามของท่านเหล่านั้นว่าเป็นไปเพื่อให้เกิดปัญญาหรือตัณหา ถ้าบริโภคเพื่อให้เกิดตัณหา ก็จะเป็นเหตุให้มีการประพฤตินอกพระธรรมวินัย และประพฤติล่วงละเมิดสิกขาบทมากขึ้น บางท่านถึงกับต้องอาบัติปาราชิกก็มี เพราะความหลงมัวเมาในกาม แต่สำหรับบรรพชิตผู้บริโภคคามเพื่อให้เกิดปัญญา คืออาศัยการบริโภคคามนั้นเพื่อให้เกิดมีกำลังภายในการบำเพ็ญเพียรต่อไป ชีวิตพรหมจรรย์ก็จะประเสริฐขึ้น

๔. พันจ่าอากาศเอก อภิชาติ พรสี^{๑๗} ได้กล่าวถึงโทษของกามคือนรก ในวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์รูปแบบเทศนาวิธีตามแนวอนุพุทฺธิกถา” ว่า แม้กามจะมีคุณทำให้น่าปรารถนา น่าพอใจ แต่กามก็มีโทษเช่นเดียวกัน คือทำให้คนหลงเพลินติดอยู่ จึงต้องท่องเที่ยวในวัฏฏะทุกข์ไม่มีที่สิ้นสุด โทษของกามที่มองเห็นได้คือ เมื่อคนพอใจในกามมากขึ้นจึงไม่ให้นันทรักษาศีล มีการเบียดเบียนซึ่งกันและกันมีการเห็นแก่ตัวไม่คิดที่จะเผื่อแผ่ช่วยเหลือเกื้อกูลผู้อื่นตามสมควร จึงมีนรกเกิดขึ้นบนโลกนี้อยู่ทั่วไปมาบ้างน้อยบ้าง เช่น มีการฆ่ากันเพื่อทรัพย์สินเงินทอง ฆ่าได้แม้กระทั่งบิดามารดาของตน พี่น้องฆ่ากันเพื่อหวังมรดก เกิดสงครามทั้งระดับประเทศและระดับโลก เหล่านี้ก็เป็นนรกบนโลกนี้

จากการสำรวจเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าส่วนใหญ่เป็นงานเกี่ยวกับการอธิบายถึงโทษของกาม ไม่พบในส่วนที่วิเคราะห์คุณ โทษ และทางออกจากกาม ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเรื่องคุณ โทษและทางออกจากกามในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ตลอดจนสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนักวิชาการทางพระพุทธศาสนา

๑.๗ วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยอาศัยการวิจัยจากเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

๑.๗.๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Source) ได้แก่ คัมภีร์พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐ เพื่อให้ทราบถึงหลักการ และแนวคิดสำคัญ ๆ ที่เกี่ยวกับกามาที่นวกถาในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อเป็นการชี้ให้เห็น

^{๑๖} พระมหาธีรพัฒน์ ธีรพจนโน (คนไว), “มโนทัศน์เรื่องกามในพุทธปรัชญาเถรวาท”, วิทยานิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย), ๒๕๔๖.

^{๑๗} พันจ่าอากาศเอก อภิชาติ พรสี, “การศึกษาวิเคราะห์รูปแบบเทศนาวิธีตามแนวอนุพุทฺธิกถา”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๐.

ถึงความสำคัญของการมาที่นวกตามที่พระพุทธองค์ทรงแสดงเอาไว้เป็นหลักฐานปรากฏอยู่ในพระไตรปิฎก

๑.๗.๒ ศึกษาข้อมูลจากเอกสารชั้นทุติยภูมิ (Secondary Source) คือ อรรถกถา ฎีกา อนุฎีกา ปกรณ์วิเสส รวมถึงตำราและเอกสารงานวิจัย ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อเป็นการอธิบายขยายความเนื้อหาเพิ่มเติมจากในพระไตรปิฎกให้มีความละเอียดชัดเจนมากยิ่งขึ้น

๑.๗.๓ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสารและจากการสัมภาษณ์ เพื่อรวบรวมทัศนะที่เกี่ยวกับกามาที่นวก

๑.๗.๔ สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

๑.๘ ประโยชน์ที่จะได้รับ

๑.๘.๑ ทำให้ทราบถึงความหมายและลักษณะของกามาในพระพุทธศาสนา

๑.๘.๒ ทำให้ทราบถึงคุณ โทษ และทางออกจากกามา

๑.๘.๓ ทำให้ทราบคุณ โทษ และทางออกจากกามา ตามทัศนะของนักวิชาการทางพระพุทธศาสนา